

Sesida dals

15 d'avrigl 2025

Communitgà ils

16 d'avrigl 2025

Protocol nr.

283/2025

Provedimaint electric Val Müstair (PEM)
Renovaziun da l'ovra electrica Chasseras
Approvaziun dal project

I. Situaziun da partenza

1. Il **Provedimaint electric Val Müstair (PEM)** posseda e maina l'ovra electrica Chasseras. Quella è situada sin il territori da la vischnanca da Val Müstair ed è da gronda impurtanza per la segirezza dal provediment en la val. Il PEM ha ina concessiun per utilisar la forza idraulica da l'Aua da Vau, da la Muranzina e da l'Aua da Pisch. La concessiun vala fin ils 31 da december 2070. Questa concessiun existenta sa basa tranter auter sin in plan da protecziun e d'utilisaziun (PPU) ch'è vegnì approvà dal Cussegl federal ils 16 da matg 2001 e che cuntegna las quantitats d'aua utilisabla e d'aua restanta.
2. L'ovra electrica Chasseras è vegnida construida e messa en funcziun l'onn 1991. Suenter che l'ovra electrica è stada en funcziun durant passa 30 onns, ston vegnir prenididas vastas mesiras da renovaziun e da sanaziun. Questas mesiras èn necessarias per garantir la cuntinuaziun segira da l'ovra electrica durant la durada da la concessiun, la disponibladad da la producziun d'electricitad regiunala sco er la segirezza dal provediment regiunal che dependa da questa producziun. Il PEM ha l'intenziun d'exequir lavurs da renovaziun vi dal conduct d'affluenza davent da l'Aua da Vau fin e cun la traversada da l'Aua da Quaunas sco er vi da la protecziun cunter corrusiun a l'intern dal conduct da pressiun davent da la chombra d'aua fin a la centrala. En la centrala duai pli-navant vegnir installada ina segunda gruppa da maschinas.

3. Ils 16 da fanadur 2024 ha il PEM inoltrà al chantun la dumonda correspundenta d'approvar il project.

II. Exposiziun publica

1. La dumonda d'approvaziun dal project ed ils documents appartegnents èn vegnids exponids publicamain dals 16 d'avust 2024 fin ils 16 da settember 2024 en la vischnanca da Val Müstair sco er tar l'Uffizi d'energia e da traffic (UEnTr). L'exposiziun publica è vegnida publitgada en il Fegl uffizial chantunal ed en la vischnanca da Val Müstair en la moda ch'è usitada là.
2. Durant l'exposiziun n'èn vegnidas inoltradas naginas protestas.

III. Posiziuns

1. En il rom da la procedura da consultaziun han ils suandants uffizis e las suandantas instituziuns inoltrà lur posiziuns:
 - Uffizi per industria, mastergn e lavur (UCIML), 6 d'avust 2024;
 - Assicuranza d'edifizis dal Grischun (GVG), 22 d'avust 2024;
 - Uffizi per il svilup dal territori (UST), 22 d'avust 2024;
 - Uffizi da chatscha e pestga (UCP), 2 da settember 2024;
 - Uffizi da guaud e privels da la natira (UGP), 3 da settember 2024;
 - Uffizi da construcziun bassa (UCB), 13 da settember 2024;
 - Uffizi d'energia e da traffic (UEnTr), 17 da december 2024;
 - Uffizi per la natira e l'ambient (UNA), 17 da schaner 2025.
2. La vischnanca da Val Müstair n'ha betg prendì posiziun davart il project.
3. Uschenavant che quai è necessari, vegn il cuntegn da la dumonda d'approvaziun dal project, dals documents dal project e da las posiziuns tractà en las consideraziuns qua sutvart.

IV. Consideraziuns

1. Cumpetenzas, procedura, object da la procedura

1.1 Procedura d'approvaziun tenor il dretg da las auas (coordinaziun da las proceduras)

La finamira da las lavurs da renovaziun planisadas è quella, da garantir in manaschi segir da l'ovra electrica fin l'onn 2070, cura che la concessiun scada, da pudair explotar tut l'aua concedida cun metter en funcziun ina segunda gruppa da maschinas sco er d'augmentar la producziun d'energia da l'ovra electrica per ca. 22 pertschient. Per il project da construcziun vegnan duvradas differentas permissiuns che ston vegnir coordinadas (cf. areguard l'obligaziun da coordinaziun l'art. 25a da la Lescha federala davart la planisaziun dal territori [Lescha davart la planisaziun dal territori, LPT; CS 700]). Il project da construcziun vegn perquai giuditgà en il rom d'ina procedura d'approvaziun tenor il dretg da las auas conform als art. 57 ss. da la Lescha davart il dretg da las auas dal chantun Grischun (LDAG; DG 810.100). En il rom da l'approvaziun dal project decida la Regenza davart tut las permissiuns ch'èn necessarias per realisar il project (cf. art. 58 al. 1 LDAG).

1.2 Examinaziun ecologica

Avant ch'ina autoritad decida davart la planisaziun, davart la construcziun u davart la midada d'implants, examinescha ella uschè baud sco pussaivel lur cumpatibilitad ecologica. A l'examinaziun ecologica formala en il senn da l'art. 10a da la Lescha federala davart la protecziun da l'ambient (Lescha davart la protecziun da l'ambient, LPAmb; CS 814.01) èn suttamessas ovras d'accumulaziun, ovras d'aua currenta sco er ovras d'accumulaziun a pompa cun ina prestaziun installada da passa 3 megawatts (MW), quai tenor la cifra 21.3 da l'aggiunta da l'Ordinaziun davart l'examinaziun ecologica (OEE; CS 814.011). Il project che vegn giuditgà en quest conclus pertutga la renovaziun da l'ovra electrica existenta Chasseras sco er l'augment da la prestaziun installada da 1055 kilowatts (kW) sin 2003 kW. Las midadas na pertutgan betg transfurmaziuns ed engrondiments d'edifizis u midadas da manaschi d'ina dimensiun substanziala tenor l'art. 2 al. 1 lit. a OEE. Per il project inoltrà na dovri pia nagina examinaziun ecologica. Independentamain

da quai ston vegnir observadas las prescripziuns davart la protecziun da l'ambient (cf. er art. 3 e 4 OEE). Pia ston vegnir scleridas las consequenzas per l'ambient e vegnir planisadas mesiras che permettian d'observar las prescripziuns decisivas (cf. Uffizi federal d'ambient, UVP-Handbuch 2009, modul 2, cifra 1.3). En il rapport tecnic dal 1. da fanadur 2024 èn descrittas las consequenzas da las lavurs da renovaziun per l'ambient; questas consequenzas èn vegnidas examinadas dals posts chantunals cumpetents. Ils giudicaments inoltrads en il rom da la consultaziun (cf. cifra III.1 qua survant) vegnan tractads pli detagliadamain qua sutvant.

1.3 Exposiziun publica e publicaziun

L'obligaziun d'exposiziun e da publicaziun tenor l'art. 57 al. 1 en cumbinaziun cun l'art. 53 al. 1 e 2 LDAG è ademplida (cf. cifra II.1 qua survant).

2. Giudicament tenor il dretg da las auas

Tenor la posiziun dal UEnTr dals 17 da december 2024 vegnan las lavurs previsas giuditgadas sco necessarias resp. adequatas. Grazia a las lavurs da renovaziun previsas vegn il manaschi da l'ovra electrica cuntinuà en moda effizienta. En la centrala è actualmain en funcziun mo ina grupp da maschinas, cumbain che la concessiun prevesa duas gruppas da maschinas. La maschina existenta ha ina quantitat d'aua utilisada da 715 l/s e n'explotescha pia betg la quantitat d'aua da 1065 l/s ch'è atgnamain vegnida concessida. Il PEM ha l'intenziun da metter en funcziun ina segunda maschina dal medem tip per augmentar la producziun annuala per circa 1,7 uras gigawatt (GWh) (quai correspunda ad in augment da ca. 22 pertschient). Uschia vegniss augmentada la quantitat d'aua utilisada dad actualmain 715 l/s sin 1430 l/s. Sche tuttas duas maschinas lavurassan cun forza cumplaina, vegniss pia surpassada la quantitat maximala d'aua utilisada da 1065 l/s tenor concessiun. Per quest motiv ha gì lieu ils 2 da december 2024 ina discussiun tranter il PEM ed il UEnTr. En il rom da questa discussiun ha il PEM explitgà las raschuns per l'augment da la quantitat d'aua utilisada. Cun metter en funcziun la segunda maschina vul il PEM numnadamain stgaffir ina redundanza entaifer l'implant, per che l'interrupziun d'ina maschina possa vegnir cumpensada tras l'autra grupp da maschinas. Il PEM ha declerà, che las duas gruppas da maschinas

na lavurian betg a medem temp cun forza cumplaina, mabain exploteschian maximalmain ils 1065 l/s tenor concessiun.

Per che la quantitat maximala d'aua utilisada da 1065 l/s tenor concessiun na vegnia betg surpassada, sto il PEM vegnir obligà da mai laschar lavurar las duas gruppas da maschinas a medem temp cun forza cumplaina. Questa cundiziun sto vegnir integrada en il conclus.

3. Permissiuns e cundiziuns tenor il dretg da l'ambient

3.1 Midadas da la deflussiun da l'aua

Cun metter en funcziun ina segunda grupp da maschinas dal medem tip, pudess la quantitat d'aua utilisada – sco gia menziunà qua survar – vegnir dublegiada sin 1430 l/s. Ultra da quai cumpiglia l'ovra electrica er in batschigl da gulivaziun cun in volumen d'accumulaziun da 2300 m³. Tenor la posiziun dal UNA dals 17 da schaner 2025 èsi pussaivel da producir durant 26 minutas deflussiuns maximalas da fin 1430 l/s cun il manaschi d'accumulaziun. La concessiun dal dretg da las auas prevesa dentant ina quantitat d'aua utilisada da maximalmain 1065 l/s. L'ovra electrica dastga pia utilisar maximalmain questa quantitat d'aua concedida, cumbain che quai pudess avoir consequenzas negativas pervia da midadas da la deflussiun da l'aua. En la planisaziun chantunala da mesiras da l'onn 2014 n'haja il giudicament betg mussà in'obligaziun da sanaziun per l'ovra electrica, perquai ch'ins saja sa basà sin in manaschi d'aua currenta e perquai che la quantitat d'aua utilisada saja, cun 715 l/s, relativamain pitschna. Tenor il UNA pudessan dentant vegnir cuntanschidas, cun il manaschi d'accumulaziun, midadas da la deflussiun da l'aua en ina proporziun sur 1:1,5 (en cas d'ina media mensila: 1:1,6; en cas d'ina deflussiun Q_{347} : 1:1,75; en cas d'ina media mensila minimala: 1:2,3). Sch'in manaschi d'accumulaziun cun 1065 l/s daventia pussaivel en l'avegnir, stoppian ins quintar cun midadas da la deflussiun da l'aua en ina proporziun, nua che consequenzas negativas na possian betg vegnir exclusas (en cas d'ina media mensila: 1:1,9; en cas d'ina deflussiun Q_{347} : 1:2,1; en cas d'ina media mensila minimala: 1:2,9). Tenor l'art. 39a da la Lescha federala davart la protecziun da las auas (Lescha davart la protecziun da las auas, LPAuas; CS 814.20) stues-

san midadas artificialas andetgas da la deflussiun da l'aua (undadas e sbassaments), che han consequenzas negativas considerablas per la fauna e la flora indigena sco er per lur biotops, vegnir impedidas u eliminadas dals possessurs d'ovras idraulicas cun agid da mesiras architectonicas. Tenor il UNA stoi perquai anc vegnir sclerì, sch'il manaschi d'accumulaziun futur pudess avair consequenzas negativas per ils spazis da viver (art. 39a al. 1 LPAuas) e cun tge mesiras che questas consequenzas negativas pudessan vegnir evitadas. Il UNA vegn a fixar en ina disposiziun separada l'obligaziun da sclerir e d'evitar consequenzas negativas pervia da midadas da la deflussiun da l'aua. La quantitat d'aua utilisada stoppia en mintga cas vegnir limitada gia qua, en l'approvaziun dal project, a 1065 l/s. Sut questa cundiziun possia il project vegnir approvà.

La Regenza na vesa nagins indizis per divergiar da las valitaziuns da l'autorità spezialisada. Las cundiziuns pretendidas ston vegnir integradas en il conclus.

3.2 Protecziun da la natira e da la cuntrada

La renovaziun dal conduct da transmissiun d'avent da la tschiffada Vau al batschigl da gulivaziun Muranzina è ina part integrala dal project da renovaziun da l'ovra electrica Chasseras. Il trassé sa chatta per part en la zona da protecziun da la cuntrada (ZPC) e passa mo pauc sur la zona umida A-2314 ch'è d'impurtanza regiunala. La dimensiun exacta da las mesiras n'è anc betg clera. Tenor la posiziun dal UNA dals 17 da schaner 2025 po il project tuttina vegnir approvà sut cundiziuns. En connex cun las intervenziuns stoppia dentant vegnir guardà, ch'i na resultian nagins corridors supplementars che restan duraivlamain visibels. Premess ch'i vegnia costruì cun quità, n'haja il project – per ils objects protegids tenor la Lescha federala davart la protecziun da la natira e da la patria (LPNP; CS 451) – naginas consequenzas negativas che surpassan il rom d'admissibladad da la planisaziun da protecziun e d'utilisaziun.

3.3 Lavurs da protecziun cunter corrosiun

Il conduct da pressiun ha circa 35 onns. La protecziun cunter corrosiun a l'intern da quest conduct è per part donnegiada e sto eventualmain vegnir remplazzada. Tenor sia posiziun dals 17 da schaner 2025 parta il UNA – sin basa da las experientschas fatgas fin ussa cun projects cumparegliabels – dal fatg, che las lavurs da protecziun cunter corrosiun planisadas vegnian exequidas en contact cun l'ambient. Cun allontanar las vettas da protecziun cunter corrosiun possian perquai sa distatgar substanzas nuschaivlas ed arrivar en l'ambient. Las lavurs da protecziun cunter corrosiun previsas ston vegnir exequidas uschia, che las limitaziuns d'emissiuns fixadas en l'aggiunta 1 da l'Ordinaziun davart la protecziun da l'aria (OPAria; CS 814.318.142.1) vegnan observadas (art. 2 al. 1 e 4, art. 3 al. 1 OPAria). Las lavurs, incl. las mesiras da protecziun previsas, ston vegnir annunziadas en scrit al UNA almain 2 emnas avant il cumenzament da las lavurs cun il formular «Korrosionsschutzarbeiten an Objekten im Freien», sche la surfatscha che sto vegnir tractada è pli gronda che 50 m² (art. 12 OPAria en cumbinaziun cun l'art. 14 da la Lescha introductiva tar la Lescha federala davart la protecziun da l'ambient [Lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient, LCPAmb; DG 820.100] sco er cun l'art. 1 al. 2 e l'art. 6 al. 1 da l'Ordinaziun chantunala davart la protecziun da l'ambient [OCPAmb; DG 820.110]). Suttamess a l'obligaziun d'annunzia èn en quest connex il manaschi che fa las lavurs, sco er la possessura u il possessor da l'object tractà (art. 6 al. 2 OCPAmb). Il UNA pretenda d'integrar tschertas cundiziuns en il conclus.

3.4 Gaud e privels da la natira

3.4.1 Gaud

Per runcadas temporaras èn vegnidas designadas surfatschas da tut en tut 2450 m². Tenor il UGP na saja vegnida fatga nagina examinaziun preliminar. Il project saja dentant concepì analogamain al project parzial Muranzina, per il qual in'examinaziun preliminar haja gè lieu. Il formular da runcada saja correct (cf. posiziun dal UGP dals 3 da settember 2024). La permissiun da runcar possia vegnir concedida sut tschertas cundiziuns.

3.4.2 Privels da la natira

Tenor la posiziun dal UGP dals 3 da settember 2024 è il project da construcziun situà en in territori ch'è periclità considerablmain tras bovas (Aua da Vau ed Aua da Quaunas). La periclitaziun correspundia ad ina zona da privel 1 (zona cotschna). Ultra da quai traversia il conduct da transmissiun Chasseras la Val Quaunas. La pendenza da la chanal saja vegnida optimada. La chanal ed il rempar stoppian vegnir restabilids tenor ils plans da construcziun dal project da correcziun da las auas da quella giada. Per la fasa da construcziun stoppia vegnir elavurà in concept da segirezza correspondent areguard ils privels da la natira. En cas da basegn stettia il UGP a disposiziun sco post consultativ.

4. Ulteriuras permissiuns e cundiziuns

Ils posts spezialisads ch'èn vegnids envidads da prender posiziun, han da princip ina tenuta positiva envers il project. Tenor lur giudicament po il project vegnir approvà. Els pretendan dentant d'integrar cundiziuns e premissas supplementaras en la decisiun d'approvaziun. La Regenza na vesa nagins indizis per divergiar da las valitaziuns da las autoritads spezialisadas. Las permissiuns decisivas ston vegnir concedidas e las cundiziuns pretendidas èn d'integrar en il conclus.

5. Custs da procedura, taxas

Il chantun è autorisà d'adossar al concessiunari ils custs che resultan en spezial per tractar las dumondas e per exequir las funcziuns da surveglianza (art. 32 al. 1 LDAG). Ils custs da 4000 francs ch'èn resultads al chantun tras la dumonda d'approvaziun qua avant maun, ston pia vegnir adossads al Provedimaint electric Val Müstair.

V. Conclus

Suenter avair examinà la dumonda d'approvaziun dal project dals 16 da fanadur 2024, suenter avair prendì invista dals documents decisivs, sa basond sin l'art. 58 al. 1 da la Lescha davart il dretg da las auas dal chantun Grischun (LDAG; DG 810.100) sco er sin las disposiziuns da la legislaziun speziala respectiva, sin fundament da las consideraziuns qua survast sco er sin proposta dal Departament d'infrastructura, energia e mobilitad

concluda la Regenza:

1. Approvaziun dal project

- 1.1 Il project tenor la dumonda dals 16 da fanadur 2024 concernent la renovaziun da l'ovra electrica Chasseras vegn approvà cun las cundiziuns e premissas qua sutvast. Las permissiuns ch'èn necessarias per realisar il project vegnan concedidas al Provedimaint electric Val Müstair tenor las disposiziuns qua sutvast.
- 1.2 Ils suandants documents valan sco part integrala da l'approvaziun qua avant maun:
 - Renovaziun da l'ovra electrica Chasseras Val Müstair, rapport tecnic, versiun V01 dal 1. da fanadur 2024
 - Plan nr. 2023.0393.002 – NR 2.2, ovra electrica Chasseras, fasa 33 project d'exposiziun, plan da survista da las mesiras previsas (permisiun necessaria), 1:7500 dals 24 d'avrigl 2024
 - Plan Nr. 2023.0393.002 – NR 6.2, ovra electrica Chasseras, fasa 33 project d'exposiziun, renovaziun dal conduct da transmissiun Vau, 1:1000; 1:200; 1:50 dals 24 d'avrigl 2024
 - Plan nr. 2023.0393.002 – NR 9.2, ovra electrica Chasseras, fasa 33 project d'exposiziun, plan da runcada, 1:1000 dals 24 d'avrigl 2024
 - Plan nr. 2023.0393.002 – NR 11.2, ovra electrica Chasseras, fasa 33 project d'exposiziun, centrala da l'ovra electrica Chasseras, 1:50 dals 8 da matg 2024

– Dumonda da runcar dals 11 da fanadur 2024

2. Cundiziuns tenor il dretg da las auas

- 2.1 Il Provedimaint electric Val Müstair sto mintgamai annunziar en scrit al Departament d'infrastructura, energia e mobilitad il cumenzament e la finiziun da las lavurs da construcziun sco er la data che l'implant vegn mess en funcziun.
- 2.2 Ils implants da l'ovra electrica ston vegnir collaudads entaifer 1 onn suenter la finiziun da las lavurs da construcziun. Il pli tard 6 mais suenter la finiziun da las lavurs da construcziun sto il Provedimaint electric Val Müstair avair generà ils documents ed ils plans da l'ovra realisada ch'èn necessaris per la collaudaziun. Questas actas ston vegnir inoltradas a l'Uffizi d'energia e da traffic, e quai l'emprim sin via electronica e – suenter la collaudaziun – en quatter exemplars sin palpiri.
- 2.3 Las duas gruppas da maschinas na dastgan betg lavurar a medem temp cun forza cumplaina e la quantidad maximala d'aua utilisada da 1065 l/s tenor concessiun na dastga betg vegnir surpassada.

3. Permissiuns e cundiziuns tenor il dretg da l'ambient

- 3.1 Las mesiras cuntegnidas en il project per garantir che l'ambient vegnia schanegià uschè bain sco pussaivel, sco er las mesiras da protecziun e da restabiliment ston vegnir realisadas. Ellas ston vegnir cumplettadas cun las mesiras menziunadas en las cifras qua sutvart.
- 3.2 Permissiun e cundiziuns tenor il dretg da la protecziun da las auas sco er tenor il dretg da pestga
 - 3.2.1 La permissiun tenor l'art. 8 da la Lescha federala davart la pestga (LFP; CS 923.0) per las intervenziuns tecnicas che resultan tras la renovaziun da l'ovra electrica Chasseras vegn concedida cun las suandantas cundiziuns:
 - Il survegliader da pestga chantunal cumpetent (Nicola Gaudenz, Müstair, 078 843 02 22) sto vegnir orientà almain 10 dis da lavur ordavant davart il termin da l'intervenziun (tut las intervenziuns en il sector bletsch). Sias ordinaziuns concernent la pestga ston vegnir observadas strictamain.

- Il survegliader da pestga chantunal cumpetent decida, sch'i ston vegnir pestgads ordavant tut ils peschs ord ils trajects d'aua periclitads u sch'i dovra ulteriuras mesiras da pestga (p.ex. retegnida d'aua). Ils custs che resultan van a quint dals titulars da la permissiun.
- Tut las intervenziuns en l'aua da surfatscha ston vegnir fatgas cun agid da la metoda da construcziun a sitg (retegnida d'aua). Turblaments d'aua ston vegnir limitads ad in minimum absolut.
- La moda e maniera da las lavurs da betun en il sector da las auas sto vegnir fixada ordavant cun il survegliader da pestga chantunal cumpetent.
- Cun exequir las lavurs da construcziun stoi vegnir guardà, che naginas substanzas nuschaivlas, sco ieli, benzin, aua da betun e.u.v., n'arrivian en las auas. Per l'aua persa dal plazzal vala da princip la recumandaziun nr. 431 «Entwässerung von Baustellen» da la SIA.
- Las maschinas ston vegnir tancadas, nettegiadas e reparadas ordaifer las auas sin ina piazza adattada. Ordaifer las uras da lavur ston tut las maschinas da construcziun vegnir deponidas ordaifer il letg da l'aua sin ina piazza cun cuvrada dira.
- Per las lavurs en las auas ston sche pussaivel adina vegnir duvrads chavateras movibels.
- Las auas, ils secturs da las rivas e lur spazis da viver ston vegnir mantegnids en in stadi natiral e quasi-natiral. La concepziun finala dal traject da l'aua pertutgà sto avair en mira in restabiliment optimal e, nua che quai è pussaivel, in meglierament dal spazi da viver da la riva e da l'aua. Per quest intent sto vegnir consultà il survegliader da pestga chantunal cumpetent.
- Il survegliader da pestga chantunal cumpetent sto vegnir envidà a las sesidas da construcziun regularas sco er a la collaudaziun.
- Tut ils eveniments che pudessan avair consequenzas negativas per la qualidad da las auas (aua da surfatscha ed aua sutterrana), ston vegnir annunziads immediatamain a la vischnanca sco er al servetsch da pichet da l'Uffizi per la natira e l'ambient (sur la Centrala d'acziuns, tel. 117/118).
- La dimensiun e la funcziunalidad tecnica da la dotaziun da l'aua restanta sto vegnir preschentada al survegliader da pestga local cumpetent en il

rom d'ina inspecziun al lieu, suenter che l'ovra è vegnida messa en funcziun.

3.2.2 Tenor l'art. 39a al. 1 da la Lescha federala davart la protecziun da las auas (Lescha davart la protecziun da las auas, LPAuas; CS 814.20) sto vegnir resguardada la suandanta cundiziun:

- L'ovra electrica dastga utilisar maximalmain la quantidad d'aua da 1065 l/s tenor concessiun.

3.2.3 La permissiun tenor l'art. 8 da l'Ordinaziun tar la Lescha introductiva tar la Lescha federala davart la protecziun da las auas (Ordinaziun chantunala davart la protecziun da las auas, OCPA; DG 815.200) per inducir l'aua persa dal plazzal ch'è vegnida tractada, vegn concedida cun la suandanta cundiziun:

- Il concept detaglià per l'allontanament da l'aua sto vegnir inoltrà a l'Uffizi per la natira e l'ambient per l'examinaziun avant il cumenzament da las lavurs da construcziun. Quest concept sto mussar almain ils implants che produceschan aua persa, las quantitats d'aua persa spetgadas, eventuels implants per il tractament preliminar, incl. lur dimensiuns, sco er co ch'igl è previs da laschar sfundrar u d'inducir l'aua.

3.2.4 Sin fundament da l'art. 2 al. 1 e 4, da l'art. 3 al. 1 e da l'art. 12 da l'Ordinaziun davart la protecziun da l'aria (OPAria; CS 814.318.142.1) en cumbinaziun cun l'art. 14 da la Lescha introductiva tar la Lescha federala davart la protecziun da l'ambient (Lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient, LCPAmb; DG 820.100) sco er cun l'art. 1 al. 2 e l'art. 6 al. 1 da l'Ordinaziun chantunala davart la protecziun da l'ambient (OCPAmb; DG 820.110) ston vegnir resguardadas las suandantas cundiziuns:

- Las lavurs, incl. las mesiras da protecziun previsas, ston vegnir annunziadas en scrit a l'Uffizi per la natira e l'ambient almain 2 emnas avant il cumenzament da las lavurs cun il formular «Korrosionsschutzarbeiten».
- En quest rom sto vegnir elavurà in concept da sanaziun. Quel sto sa drizzar tenor las publicaziuns «Mitteilungen zur Luftreinhalte-Verordnung LRV Nr. 12, Korrosionsschutz im Freien, Konzept» ed «Umweltschutz bei

Korrosionsschutzarbeiten, Planungsgrundlagen» da l'Uffizi federal d'ambient, guaud e cuntrada (ussa: Uffizi federal d'ambient) sco er tenor il fegl d'infurmaziun «Umweltschutzmassnahmen bei Korrosionsschutzarbeiten» (VH-409-01) da l'Uffizi per la natira e l'ambient dals 25 da settember 2022.

3.3 Ulteriurs secturs da l'ambient

3.3.1 Chatscha

Ord vista dal dretg da chatscha vegn il project approvà, sche las suandantas cundiziuns vegnan observadas:

- La runcada sto vegnir coordinada cun la gnivaziun da las spezias d'utschels che vivan là. Concretamain duain las runcadas, che sa refereschan al project, vegnir exequidas avant il 1. da matg resp. suenter ils 30 da zercladur, pia ordaifer la fasa primara ch'ils utschels cuan ora ils ovs e tiran si lur pitschens. Sche las lavurs da construcziun previsas n'èn betg cumpatiblas cun questa restricziun da construcziun temporala, ston vegnir fixadas eventualas ulteriuras mesiras da protecziun en cunvegrientscha cun la surveglianza da chatscha chantunala cumpetenta (Jon Gross, Tschier, 079 433 67 75).

3.3.2 En ils secturs da la protecziun da la natira e da la cuntrada ston vegnir resguardadas las suandantas cundiziuns sin fundament da l'art. 3 sco er da l'art. 18 al. 1 fin 1ter da la Lescha federala davart la protecziun da la natira e da la patria (LPNP; CS 451):

- Per la projectaziun detagliada e per la realisaziun da la construcziun sto vegnir engaschà in accompagnament ecologic da construcziun specialisà (AEC), che ha la cumpetenza da relaschar directivas envers la direcziun locala da construcziun.
- Suenter la collaudaziun ecologica sto il rapport final dal AEC vegnir tramess senza intimaziun a l'Uffizi per la natira e l'ambient.
- Per la renovaziun dal conduct da transmissiun d'avent da la tschiffada Vau al batschigl da gulivaziun Muranzina stoi vegnir guardà, ch'i na resultian nagins corridors supplementars che restan duraivlamain visibels.

3.3.3 Per cumbatter las neofitas invasivas sto vegnir resguardada la suandanta cundiziun:

- En cas ch'i vegnissan constatadas neofitas, è il patrun da construcziun obligà – avant il cumenzament da las lavurs d'allontanament dal terren e da stgavament – da far ina inspecziun cun la persuna da contact communal cumpetenta per neofitas invasivas (PCNI; Jörg Clavadetscher, Ruinas, 7535 Valchava, 081 858 58 21, 079 681 89 60, joerg.clavadetscher@cdvm.ch, jachen85@gmail.com), cun la direcziun da construcziun locala e/u cun l'interpresa ch'è incumbensada da far las lavurs da stgavament, per uschia determinar las mesiras necessarias. Las disposiziuns da la PCNI concernent il tractament da terren contaminà ston vegnir observadas. Sch'i na vegn chattada nagina enclegientscha areguard il tractament dal material contaminà, decida l'autorità communal da construcziun suenter avair consultà l'Uffizi per la natira e l'ambient.
- Fin ch'ina vegetaziun che correspunda al lieu è s'etablida, procura il patrun da construcziun, che naginas neofitas invasivas na sa domicilieschian en ils territoris pertutgads da las lavurs da construcziun.

3.4 La permissiun excepziunala per runcadas tenor l'art. 5 al. 2 da la Lescha federala davart il guaud (Lescha dal guaud, LG; CS 921.0) vegn concedida cun las suandantas cundiziuns:

- La permissiun da runcar vala fin ils 31 da december 2029. Quest termin po vegnir prolungà sin basa d'ina dumonda motivada.
- Il guaud dastga vegnir runcà mo sin basa d'ina designaziun da la surfatscha tras l'Uffizi forestal, e mo las chaglias ed ils bostgs marcads dastgan vegnir tagliads. La surfatscha da construcziun sto restar uschè pitschna sco pussaivel.
- Las lavurs da runcada ston vegnir exequidas cun schanegiar il meglier pussaivel il guaud ordaifer las surfatschas da runcada. Material da stgavament e da construcziun u apparats sco er installaziuns dal plazzal na dastgan betg vegnir deponids resp. endrizzads sin l'areal da guaud.
- Las lavurs da runcada, da restabiliment e da cumpensaziun ston vegnir realisadas sut la sorveglianza e tenor las directivas dals organs forestals

cumpetents. Suentar la terminaziun da las lavurs sto l'inschignera forestala regionala responsabla vegnir envidada ad ina collaudaziun.

- Suentar la terminaziun da las lavurs da construcziun, dentant il pli tard fin la fin da l'onn 2032, sto il petent restabilir ed – en cas da basegn – reemplantar la surfatscha da runcada temporara da 2450 m². Per quest intent èn da prevair chaglias e bostgs indigens.
- Per garantir la prestaziun da cumpensaziun che vegn pretendida tras lescha, sto il Provedimaint electric Val Müstair pajar – entaifer 30 dis suenter ch'il conclus qua avant maun è entrà en vigur – 5 francs per m² runcada temporara, tut en tut 12 250 francs, sco deposit forestal lià a l'intent sin in conto da spargn (conto bloccà) che vegn endrizzà per quest intent sin il num dal garant tar la Banca Chantunala Grischuna, Cuira, cun la remartga «deposit forestal».
- La realisaziun da las prestaziuns da cumpensaziun sto vegnir communitgada a l'Uffizi da guaud e privels da la natira per mauns da la Confederaziun.

3.5 Privels da la natira

- La traversada da l'Aua da Quaunas (chanal e rempar) sto vegnir restabilida tenor ils plans da construcziun dal project da correcziun da las auas da quella giada.
- Per la fasa da construcziun sto vegnir elavurà in concept da segirezza correspondent areguard ils privels da la natira.

4. Permissiun tenor il dretg da la planisaziun dal territori

Per ils projects planisads vegnan concedidas la permissiun da construcziun sco er la permissiun excepziunala tenor la legislaziun davart la planisaziun dal territori per edifizis e stabiliments ordaifer la zona da construcziun tenor ils art. 22 e 24 da la Lescha federala davart la planisaziun dal territori (Lescha davart la planisaziun dal territori, LPT; CS 700) sco er tenor ils art. 86 ss. da la Lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun (LPTGR; DG 801.100).

5. Cundiziuns concernent la via chantunala

Tenor l'art. 44a e l'art. 52 da la Lescha davart las vias dal chantun Grischun (LVias; DG 807.100) ston vegnir resguardadas las suandantas cundiziuns:

- Ils conducts ston vegnir mess en cuvegnyentscha cun l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun, district 4 Scuol.
- Ils trassés dals conducts ston vegnir ordinads sut il planum da la via chantunala.
- Per metter ils conducts ston da princip vegnir applitgadas proceduras d'avanzament e da perforaziun che na dovran nagins foss. Ina permissiun da chavar si la via vegn mo concedida, sche questas proceduras n'èn betg pussaivlas.
- Sch'i vegnan constatads donns vi da la via u vi da sias cumponentas entaifer 5 onns suenter l'installaziun dals conducts, e sche quests donns resultan pervia da las lavurs d'installaziun dals conducts, sto il Provedimaint electric Val Müstair eliminar immediatamain ils donns sin ordinaziun da l'Uffizi da construcziun bassa, district 4 Scuol. Sche l'ordinaziun da l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun na vegn betg observada, sto il Provedimaint electric Val Müstair surpigliar ils custs da l'execuziun d'uffizi.
- Igl è chaussa dal Provedimaint electric Val Müstair da signalisar e da marcar il plazzal, e quai en enclegientscha cun la Polizia chantunala, partiziun Tecnica da traffic. Almain sin in vial sto il traffic pudair circular da tut temp.
- Il Provedimaint electric Val Müstair sto prender las mesiras necessarias per proteger eventuels implants existents.
- L'implant sto vegnir costruì uschia, ch'el resista als pli gronds volumens da traffic e po satisfar a la segirezza stradala.
- Las controllas professiunalas, il mantegniment e la renovaziun da l'implant èn chaussa dal Provedimaint electric Val Müstair.
- Il Provedimaint electric Val Müstair è responsabel tant envers il chantun sco er envers terzas persunas per mintga donn che resulta tras la construcziun, tras l'existenza, tras il manaschi e tras il mantegniment da l'implant.
- Il chantun na surpiglia nagina responsabladad per eventuels donns che resultan vi da l'implant pervia dal traffic u per auters motivs.

- Il Provedimaint electric Val Müstair sto surpigliar tut ils custs che resultan tras la sanaziun, tras la midada u tras l'engrondiment da la via chantunala ubain tras lavurs da mantegniment e da renovaziun vi da la via en conseguenza da l'implant.
- Il Provedimaint electric Val Müstair sto allontanar u spustar l'implant sin agens custs e senza dretg d'indemnisaziun, sch'in interess public da vart da la via pretenda quai.
- Per ils access temporars al plazzal sto il Provedimaint electric Val Müstair inoltrar a temp, avant il cumenzament da las lavurs da construcziun, ina dumonda a l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun. Ils lieus exacts dals access temporars dal plazzal a la via chantunala ston vegnir fixads avant l'inoltraziun da la dumonda, a chaschun d'ina inspecziun al lieu cun l'Uffizi da construcziun bassa dal Grischun, district 4 Scuol.

6. Cundiziuns concernent la segirezza al plaz da lavur e la protecziun da la sanadad

L'approvaziun dals plans tenor l'art. 7 en cumbinaziun cun l'art. 5 da la Lescha federala davart la lavur en l'industria, en il mastergn ed en il commerzi (Lescha da lavur, LL; CS 822.11) vegn concedida cun las suandantas cundiziuns e premissas:

A) Chaussas generalas

1. Las cundiziuns resultan sin basa da las indicaziuns liantas sin ils plans ed en las descripziuns inoltradas.
2. Sch'igl è necessari da far midadas essenzialas cumpareglià cun l'inoltraziun, ston ils plans correspundents vegnir inoltrads a l'Inspecturat da lavur per l'approvaziun posteriura.
3. L'eliminaziun da mancanzas constatadas posteriuramain vi da l'ovra u vi da las installaziuns dal manaschi resta resalvada.
4. Permissiuns da construcziun e prescripziuns da la vischnanca sco er d'ulteriurs uffizis e posts spezialisads restan resalvadas.

B) Protecziun da la sanadad e segirezza al plaz da lavur

1. Chaussas generalas

Tenor l'art. 6 LL e tenor l'art. 2 da l'Ordinaziun 3 tar la Lescha da lavur (Protecziun da la sanadad) (OLL 3; CS 822.113) sco er tenor l'art. 82 da la Lescha federala davart l'assicuranza d'accidents (LAA; CS 832.20) è la patruna u il patrun obligà da prender tut las mesiras ch'èn necessarias tenor l'experientscha, ch'èn applitgabras tenor il stadi da la tecnica e ch'èn adattadas a las relaziuns dal manaschi, per proteger la sanadad fisica e psichica da las lavurantas e dals lavurants sco er per impedir accidents da lavur e malsognas da lavur.

En spezial sto la patruna u il patrun concepir ils indrizs da manaschi e l'andament da las lavurs uschia, che periclitaziuns da la sanadad e strapatschs da las lavurantas e dals lavurants vegnan evitads. Concernent las mesiras per proteger la sanadad e per impedir accidents da lavur e malsognas da lavur sto la patruna u il patrun tschertgar la collavuraziun cun las lavurantas ed ils lavurants.

2. Las suandantas mesiras ston vegnir realisadas tenor la Lescha da lavur:

- Ils palantschieus na dastgan betg esser glischnus.
- Las portas da las vias da fugia ston sa laschar avrir vers anora.
- Tut las localitads ston esser illuminadas (glisch d'urgenza ad accu).
- Sche necessari ston las localitads esser ventiladas.
- Las stgalas ston vegnir equipadas cun passamauns.
- Ils podests ston vegnir equipads cun balustradas.
- Las averturas en ils palantschieus ston vegnir segiradas cun balustradas, sch'ellas èn avertas.
- I sto esser avant maun material d'emprim agid.
- Las decleraziuns da confurmitad e las instrucziuns da diever da las maschinas ston esser avant maun.
- I sto esser avant maun ina tualetta cun pussaivladad da sa lavar.
- Ils interrupturs da l'implant ston vegnir inscrits.

- L'equipament da protecziun individuala (EPI) e l'equipament da protecziun individuala cunter crudadas (EPIcC) è, sche necessari, da purtar da tut temp.
- Las reglas vitalas per il mantegniment ston vegnir observadas.

3. Collaudaziun

Eventualas mancanzas che vegnan constatadas a chaschun da la collaudaziun dals implants, ston vegnir eliminadas.

7. Custs da procedura

Ils custs per tractar questa dumonda, che consistan:

– d'ina taxa d'examinaziun e d'administraziun	fr.	4000.00
– da las taxas d'emissiun e da comunicaziun	fr.	<u>380.00</u>
total	fr.	<u>4380.00</u>

van a quint dal Provedimaint electric Val Müstair e ston vegnir pajads entaifer 30 dis sunter la consegna da quest conclus, cun il cedel da pajament agiuntà a l'Administraziun da finanzas dal Grischun, Cuira, sin il conto da posta 70-187-9, e quai sco suonda:

– conto 421001 6110.10 (taxa d'examinaziun UEnTr)	fr.	4000.00
– conto 421001 1200.100201 (taxas per acts uffizials)	fr.	380.00

8. Exposiziun publica

Quest conclus sto vegnir exponì publicamain cun ils documents respectivs durant 30 dis tar l'Uffizi d'energia e da traffic. L'exposiziun sto vegnir publitgada en il Fegl uffizial chantunal (art. 59 en cumbinaziun cun l'art. 56 al. 1 e 2 LDAG).

9. Indicaziun dals meds legals

Cunter quest conclus poi vegnir fatg recurs entaifer 30 dis dapi la communicaziun dal conclus tar la Dretgira superiura dal chantun Grischun, Obere Plessurstrasse 1, 7000 Cuir, e quai a norma da l'art. 49 al. 1 lit. d da la Lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100) en cumbinaziun cun l'art. 59 e l'art. 56 al. 3 LDAG. Il recurs sto cuntegnair la pretensiun giuridica, ils fatgs ed ina motivaziun. Ed al recurs ston vegnir agiuntads il conclus contestà ed eventuels meds da cumprova.

10. Communicaziun

10.1 Cun agiuntar ils documents ch'èn munids cun la remartga d'approvaziun a:

- Provedimaint electric Val Müstair, Via Pass Umbrail 22, 7536 Sta. Maria (posta A plus)
- Vischnanca da Val Müstair, Forum cumünal, 7537 Müstair (posta A plus)
- Archiv dal stadi
- Uffizi d'energia e da traffic (per mauns dal cataster da las ovas idraulicas)

10.2 Senza agiuntas a:

- Uffizi federal d'ambient, partiziun Gaud, 3003 Berna
- Assicuranza d'edifizis dal Grischun
- Departament d'economia publica e fatgs socials
- Uffizi per industria, mastergn e lavur
- Uffizi per il svilup dal territori
- Departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient
- Uffizi per la natira e l'ambient
- Departament da finanzas e vischnancas
- Controlla da finanzas
- Uffizi da construcziun bassa
- Uffizi da guaud e privels da la natira

- Uffizi da chatscha e pestga
- Departament d'infrastructura, energia e mobilitad

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Caduff'.

Marcus Caduff

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Hartmann Lütscher'.

e.sub. C. Hartmann Lütscher